

Ügyszám: NAIH/2018/245/2/V.
(NAIH/2017/513/V.)

JELENTÉS

a Car-Path Gépjárműjavító és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság 1097 Budapest, Koppány utca 2-4. szám alatti telephelyén, a Toob & Velox Autómosó és Gumiszerviz területén jogellenesen üzemeltetett kamerarendszerről

Egy bejelentés alapján a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 38. § (3) bekezdés a) pontja alapján vizsgálatot indított. A bejelentő a Car-Path Gépjárműjavító és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság (a továbbiakban: Car-Path Kft.) 1097 Budapest, Koppány utca 2-4. szám alatti telephelyén, a Toob & Velox Autómosó és Gumiszerviz területén üzemelő kamerarendszert kifogásolta.

A Hatóság az ügyben az Infotv. 54. § (1) bekezdés a) és c) pontja alapján megkereséssel fordult a cég felé, és tájékoztatást kért a kamerás megfigyeléssel kapcsolatos adatkezelés körülményeiről.

A Car-Path Kft. ügyvezető igazgatójának a válaszlevelét átvizsgálva a Hatóság megállapította, hogy a cég gyakorlata több ponton nincs összhangban a kamerás megfigyelésre vonatkozó szabályokkal, ezért az Infotv. 56. § (1) bekezdése alapján felszólította a céget az alábbiakra:

- jogalap nélkül ne kezeljen személyes adatokat, ne üzemeltessen kamerákat.
- a kamerák által rögzített felvételeket 3 munkanapig tárolja.
- szüntesse meg a munkavállalók megfigyelését lehetővé tevő 3. számú kamera üzemeltetését. A Hatóság álláspontja szerint a pénztári forgalom ellenőrzésére csak olyan kamera alkalmazható, amelynek látószöge közvetlenül a pénztárra, illetve az az előtti területre irányul, a munkavállalók megfigyelése nélkül.
- a további, munkaterületet figyelő kamerák látószögét akként módosítsa, hogy azok ténylegesen csupán a munkaterületet figyeljék.
- nyújtson megfelelő előzetes tájékoztatást az érintettek számára.
- jelentse be kamerás megfigyeléssel összefüggő adatkezelését az adatvédelmi nyilvántartásba.

A Car-Path Kft.-nek a megtett intézkedéseiről, illetve álláspontjáról az Infotv. 56. § (2) bekezdésének megfelelően, a felszólítás kézhezvételétől számított 30 napon belül írásban köteles lett volna tájékoztatni a Hatóságot.

A Hatóság többször felszólította a Car-Path Kft.-t arra, hogy tegye meg a fenti intézkedéseket a jogszerű adatkezelés helyreállítása érdekében, azonban a Hatóság felszólítására a mai napig nem válaszolt, annak ellenére, hogy a felszólítások kézbesítését igazoló tájékoztatók tanúsága szerint az iratok kézbesítésre kerültek a küldemények átvételére meghatalmazott személy részére.

A Hatóság megállapítja, hogy a felszólítások alapján a jogsérelem orvoslására nem került sor. A Hatóság ugyanakkor az azokban kifejtett, alább részletezett megállapításokat, érveket továbbra is fenntartja, ezért az Infotv. 58. § (2) bekezdés d) pontja alapján tovább

bi intézkedésként a következő, az Infotv. 59. § (3) bekezdés szerinti jelentést tesz közzé a honlapján:

Az Infotv. rendelkezései alapján egy ember arca, képmása személyes adatnak¹, a képfelvétel készítése, valamint az adatokon elvégzett bármely művelet pedig adatkezelésnek² minősül, melyhez az adatkezelőnek megfelelő joggal kell rendelkeznie.

Az Infotv. 5. § (1) bekezdése értelmében személyes adat akkor kezelhető, ha ahhoz az érintett hozzájárul, vagy azt törvény vagy – törvény felhatalmazása alapján, az abban meghatározott körben – helyi önkormányzat rendelete közérdeken alapuló célból elrendeli (a továbbiakban: kötelező adatkezelés).

Az Infotv. 6. §-a ezt a két jogalapot egészíti ki azzal, amikor bizonyos esetekben, speciális érdekekből az érintett hozzájárulása hiányában, és a jogalkotó közhatalmi aktusa nélkül is lehetőséget biztosít az adatkezelésre.

Továbbá a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: Adatvédelmi Irányelv) 29. cikke szerint létrehozott Adatvédelmi Munkacsoport³ kifejtette, hogy a jogszerű adatkezeléshez az Adatvédelmi Irányelv 7. cikkében szereplő többi jogalap is alkalmazható az adatkezelők számára.

2. Az autós területén végzett elektronikus megfigyelés tekintetében – más törvényi szabályozás hiányában – a személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló 2005. évi CXXXIII. törvény (a továbbiakban: Szvtv.) 30. és 31. §-ai az irányadóak.

Az Szvtv. rendelkezései alapján elektronikus megfigyelőrendszer akkor alkalmazható, ha a fennálló körülmények valószínűsítik, hogy a jogsértések észlelése, az elkövető tettenérése, illetve a jogsértő cselekmények megelőzése, azok bizonyítása más módszerrel nem érhető el, továbbá a technikai eszközök alkalmazása elengedhetetlenül szükséges mértékű, és az információs önrendelkezési jog aránytalan korlátozásával nem jár.

Az Szvtv. értelmében a kamerarendszer a felvételeket automatikusan rögzítheti, de azokat csak a rögzítést követő 3 munkanapig lehet tárolni abból a célból, hogy azok a rögzítés helyszínén elkövetett bűncselekmény vagy szabálysértés miatt indult büntető-, szabálysértési vagy más hatósági, bírósági eljárásban – ideértve az érintett személy vagy az üzemeltető által, jogainak érvényesítése céljából indított eljárásokat, akár a polgári peres eljárást is – bizonyítékul, az erre

¹ Infotv. 3. § 2. pont: „Személyes adat: az érintettel kapcsolatba hozható adat – különösen az érintett neve, azonosító jele, valamint egy vagy több fizikai, fiziológiai, mentális, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára jellemző ismeret –, valamint az adatból levonható az érintettre vonatkozó következtetés.”

² Infotv. 3. § 10. pont: „Adatkezelés: az alkalmazott eljárástól függetlenül az adaton végzett bármely művelet vagy a műveletek összessége, így különösen gyűjtése, felvétele, rögzítése, rendszerezése, tárolása, megváltoztatása, felhasználása, lekérdezése, továbbítása, nyilvánosságra hozatala, összehangolása vagy összekapcsolása, zárolása, törlése és megsemmisítése, valamint az adat további felhasználásának megakadályozása, fénykép-, hang- vagy képfelvétel készítése, valamint a személy azonosítására alkalmas fizikai jellemzők (pl. ujj- vagy tenyérnyomat, DNS-minta, íriszkép) rögzítése.”

³ Az Adatvédelmi Munkacsoport az adatvédelemmel, valamint a magánélet védelmével kapcsolatos kérdésekkel foglalkozó, független európai tanácsadó szerv.

törvényben felhatalmazott adatkezelők által felhasználhatóak legyenek. E határidő lejártát követően a fel nem használt felvételeket haladéktalanul törölni kell úgy, hogy azok többé ne legyenek helyreállíthatóak.

A kamerarendszer által rögzített felvételekhez kizárólag a rendszer üzemeltetője férhet hozzá, azokat csak a szerződésből fakadó kötelezettségei érvényesítéséhez szükséges és a jogsértő cselekmény megelőzése vagy megszakítása érdekében mellőzhetetlen esetben jogosult megismerni, és a felvételeket csak a bíróság, a rendőrség vagy más hatóság részére továbbíthatja.

Az, akinek jogát vagy jogos érdekét a kamerarendszer által rögzített felvétel érinti, a felvétel rögzítésétől számított három munkanapon belül jogának vagy jogos érdekének igazolásával kérheti, hogy az adatot annak üzemeltetője ne semmisítse meg, illetve ne törölje.

A kamerarendszerrel felszerelt épületbe, épületrészbe és a kamerák által megfigyelt területre belépni, ott tartózkodni szándékozó személyek figyelmét jól látható helyen, jól olvashatóan, a megfelelő tájékoztatásra alkalmas módon fel kell hívni az elektronikus megfigyelőrendszer alkalmazásának tényére. A tájékoztatásban meg kell jelölni felvételek készítésével kapcsolatos minden tényt, így az üzemeltető személyét és elérhetőségét, a felvételek készítésének célját és jogalapját, a felvételek tárolásának helyét és időpontját, továbbá, hogy kik ismerhetik meg a felvételeket. A tájékoztatásnak ki kell terjednie az érintett adatkezeléssel kapcsolatos jogaira, valamint jogorvoslati lehetőségeire is.⁴

Fontos hangsúlyozni továbbá, hogy a kamerákat kizárólag magánterületen, illetve a magánterületnek a közönség számára nyilvános részén lehet elhelyezni, más területre nem irányulhat a kamerák látószöge.

3. Figyelembe kell venni azonban azt is, hogy elkerülhetetlen, hogy a megfigyelés ne érintse a munkavállalókat is, különösképpen igaz ez a pénztári forgalom ellenőrzésére szolgáló 3. számú kamerára. A munkavállalók megfigyelésével, alapvetően a 3. számú kamerával kapcsolatban a Hatóság álláspontja a következő:

A Hatóság a munkahelyen alkalmazott elektronikus megfigyelőrendszer alapvető követelményeiről szóló ajánlásában (a továbbiakban: Ajánlás)⁵ és a munkahelyi adatkezelések alapvető követelményeiről szóló tájékoztatójában (a továbbiakban: Tájékoztató)⁶ részletesen kifejtette az álláspontját azzal kapcsolatban, hogy a munkáltatók milyen feltételek teljesítése esetén, hogyan alkalmazhatnak elektronikus megfigyelőrendszert a munkahelyen. A Hatóság az Ajánlásból és a Tájékoztatóból az alábbiakat emeli ki:

Tekintettel arra, hogy külön jogszabály nem rendelkezik a munkahelyen alkalmazott elektronikus megfigyelőrendszerek alkalmazásáról, az Mt., illetve az Infotv. mellett az Szvtv. mint mögöttes jogszabály rendelkezéseit is figyelembe kell venni. Az Szvtv.-ben a jogalkotó meghatározta az elektronikus megfigyelőrendszer alkalmazásának lehetséges céljait, a felvételek tárolhatóságának

⁴ Szvtv. 28. § (2) bekezdés c) és d) pont

⁵ Az Ajánlás az alábbi linkről érhető el:
<http://naih.hu/files/Ajanlas-a-munkahelyi-kameras-megfigyelesr-l.pdf>

⁶ A Tájékoztató az alábbi linkről érhető el:
http://www.naih.hu/files/2016_11_15_Tajekoztato_munkahelyi_adatkezelesek.pdf

időtartamát, a felvételek továbbításának esetköreit, illetőleg meghatározott több, garanciális előírást (így például bizonyos helyiségeket nem lehet megfigyelni vagy a területre belépő személyek tájékoztatására vonatkozó szabályok).

Ennek megfelelően az Szvtv. 31. § (1) bekezdése négy esetben teszi lehetővé az elektronikus megfigyelőrendszer alkalmazását:

- az emberi élet, testi épség, személyi szabadság védelme,
- a veszélyes anyagok őrzése,
- az üzleti, fizetési, bank- és értékpapírtitok védelme,
- vagyonvédelem.

A célhoz kötött adatkezelés elvéből fakadóan tehát munkahelyen elektronikus megfigyelőrendszert alkalmazni elsődlegesen az Szvtv. 31. § (1) bekezdésében elismert célokból lehet, illetve szintén ezen célokból lehet a megfigyelőrendszer által rögzített felvételeket felhasználni, így amennyiben az Szvtv. 31. § (1) bekezdés szerinti esetkörök igazolhatóan fennállnak, a kamerás megfigyeléssel összefüggő adatkezelés megfelel a célhoz kötött adatkezelés elvének.

Az Szvtv. 30. § (3) bekezdése korlátozásként kimondja, hogy *„nem alkalmazható elektronikus megfigyelőrendszer olyan helyen, ahol a megfigyelés az emberi méltóságot sértheti, így különösen öltözőben, mosdóban, illemhelyen vagy szociális intézmény lakóhelyiségében.”*

A kamerás megfigyelésnek abszolút korlátját jelenti az emberi méltóság tiszteletben tartása. A fentiekre tekintettel nem lehet olyan kamerát elhelyezni, amely kifejezetten a munkavállalót és az általa végzett tevékenységét figyeli meg. Az emberi méltóság tiszteletben tartásának követelményéből adódik az Szvtv. azon szabálya is, hogy semmiképp sem lehet kamerát elhelyezni öltözőkben, zuhanyzókban, az illemhelyiségekben. Emellett a Hatóság álláspontja szerint szintén nem lehet elektronikus megfigyelőrendszert alkalmazni az olyan helyiségben sem, amely a munkavállalók munkaközi szünetének eltöltése céljából lett kijelölve.

A fentiekből adódóan tehát a munkáltató a munkavállaló megfigyelése, illetve munkahelyi magatartásának, tevékenységének kifejezett, elsődleges céljából nem működtethet munkahelyen kamerarendszert, más célokból, így például vagyonvédelem vagy az élet és testi épség védelme céljából igen. Erre azonban csak akkor kerülhet sor, ha a cél – testi épség védelme, nagy értékű anyagi javak védelme – azt indokoltá teszi.

4. A kamerás megfigyeléssel összefüggő adatkezelésről való tájékoztatással kapcsolatban a Hatóság álláspontja a következő:

Az Infotv. 20. § (2) bekezdése akként fogalmaz, hogy *„az érintettet az adatkezelés megkezdése előtt egyértelműen és részletesen tájékoztatni kell az adatai kezelésével kapcsolatos minden tényről, így különösen az adatkezelés céljáról és jogalapjáról, az adatkezelésre és az adatfeldolgozásra jogosult személyéről, az adatkezelés időtartamáról, arról, ha az érintett személyes adatait az adatkezelő a 6. § (5) bekezdése alapján kezeli, illetve arról, hogy kik ismerhetik meg az adatokat. A tájékoztatásnak ki kell terjednie az érintett adatkezeléssel kapcsolatos jogaira és jogorvoslati lehetőségeire is.”*

Az Mt. 10. § (2) bekezdése értelmében *„a munkáltató köteles a munkavállalót tájékoztatni személyes adatainak kezeléséről.”*

Az Mt. 11. § (2) bekezdése szerint „a munkáltató előzetesen tájékoztatja a munkavállalót azoknak a technikai eszközöknek az alkalmazásáról, amelyek a munkavállaló ellenőrzésére szolgálnak.”

A fentebb hivatkozott Szvtv. 28. § (2) bekezdésének c) és d) pontja alapján a közönség számára nyilvános magánterület védelme esetén a vagyonőrnek – jól látható helyen, jól olvashatóan, a területen megjelenni kívánó harmadik személyek tájékozódását elősegítő módon – köteles figyelemfelhívó jelzést, ismertetést elhelyezni egyrészt arról a tényről, hogy az adott területen elektronikus megfigyelőrendszert alkalmaznak. Másrészt tájékoztatást kell nyújtania az elektronikai vagyonvédelmi rendszer által folytatott megfigyelés, valamint a rendszer által rögzített, személyes adatokat tartalmazó kép- és hangfelvétel készítésének, tárolásának céljáról, az adatkezelés jogalapjáról, a felvétel tárolásának helyéről, a tárolás időtartamáról, a rendszert alkalmazó (üzemeltető) személyéről, az adatok megismerésére jogosult személyek köréről, továbbá az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló törvénynek az érintettek jogaira és érvényesítésük rendjére vonatkozó rendelkezéseiről.

Mind az Infotv., mind az Mt., mind pedig az Szvtv. előírja tehát azt, hogy valamennyi érintettet, így a munkavállalókat, illetve a cég telephelyén megforduló más személyeket, például ügyfeleket előzetesen tájékoztatni kell az adatkezeléssel kapcsolatos körülményekről. Az Mt.-ben megfogalmazott általános tájékoztatási kötelezettséget az Infotv., illetve az Szvtv. tölti meg tartalommal, mely jogszabályok meghatározzák azon körülményeket, melyekről az adatkezelőnek tájékoztatnia kell a munkavállalókat, harmadik személyeket. A tájékoztatás formáját a törvények nem határozzák meg, azonban a Hatóság javasolja az írásbeli formát azon okból, hogy az adatkezelőnek, a munkáltatónak kell igazolnia az előzetes tájékoztatás megtörténtét.

A kamerás megfigyeléssel összefüggő adatkezelések esetében az Infotv., valamint az Szvtv. által előírt, és a Hatóság ajánlásaiban javasolt követelményrendszer szerint a munkavállalókat különösen az alábbi lényeges körülményekről kell tájékoztatni:

- az adatkezelés jogalapjáról,
- az egyes kamerák elhelyezéséről és a vonatkozásukban fennálló célról, az általuk megfigyelt területről, tárgyról, illetőleg arról, hogy az adott kamerával közvetlen vagy rögzített megfigyelést végez-e a munkáltató,
- az elektronikus megfigyelőrendszert üzemeltető (jogi vagy természetes) személy meghatározásáról,
- a felvétel tárolásának helyéről és időtartamáról,
- a felvételek tárolásával kapcsolatos adatbiztonsági intézkedésekről,
- az adatok megismerésére jogosult személyek köréről, illetőleg arról, hogy a felvételeket mely személyek, szervek részére, milyen esetben továbbíthatja,
- a felvételek visszanezésére vonatkozó szabályokról, illetőleg arról, hogy a felvételeket milyen célból használhatja fel a munkáltató,
- arról, hogy a munkavállalókat milyen jogok illetik meg az elektronikus megfigyelőrendszerrel összefüggésben és milyen módon tudják gyakorolni a jogaikat,
- arról, hogy az információs önrendelkezési joguk megsértése esetén milyen jogérvényesítési eszközöket vehetnek igénybe.

Ezen túlmenően pedig az adatkezelő köteles a kamerarendszer alkalmazásáról figyelemfelhívó jelzést, úgynevezett piktogramot jól látható helyen elhelyezni.

5. Az adatvédelmi nyilvántartásba történő bejelentéssel kapcsolatban a Hatóság álláspontja a következő:

Az adatkezelő személyes adatokra vonatkozó adatkezeléseiről, az érintettek tájékozódásának elősegítése érdekében a Hatóság hatósági nyilvántartást vezet. Az adatvédelmi nyilvántartásról az Infotv. 65-68. §-a rendelkezik. Az Infotv. 65. § (3) bekezdés a) pontja értelmében a Hatóság nem vezet adatvédelmi nyilvántartást arról az adatkezelésről, amely az adatkezelővel munkaviszonyban álló személyek adataira vonatkozik. A kamerarendszerrel összefüggésben azonban a Hatóság általános gyakorlata az, hogy az elektronikus megfigyelő rendszerrel kapcsolatos adatkezelést be kell jelenteni az adatvédelmi nyilvántartásba, tekintettel arra, hogy a cég tevékenységének jellegéből adódóan a megfigyelték nem csak munkavállalók lehetnek, hanem más, az elektronikus vagyonvédelmi rendszer által megfigyelt területen tartózkodó személyek is (ügyfelek). A Hatóság álláspontja szerint ekkor a munkahelyen alkalmazott elektronikus megfigyelőrendszer érintetti köre túlmutat az Infotv. 65. § (3) bekezdés a) pontján, ezért az adatkezelést be kell jelenteni az adatvédelmi nyilvántartásba

6. Mindezek alapján a Hatóság megállapítja, hogy a Car-Path Kft.

- mivel nem jelölte meg az adatkezelése jogalapját, jogalap nélkül üzemeltet elektronikus megfigyelőrendszert. A Hatóságnak megküldött levelekben megjelölt *„Az autók biztonsága érdekében üzemeltetjük a kamerákat, mivel már több autótulajdonos megvádolt minket, hogy nálunk sérült meg az autója.”*, illetve a *„mindkét tulajdonos, akik az ügyvezető igazgatók is, a távollétükben is szeretnék tudni, hogy mi történik a cég telephelyén, mivel az ő felelősségük az ott történtek.”* hivatkozások nem az adatkezelés jogalapját jelentik, hanem az adatkezelés célját.
- az Szvtv. rendelkezését megsértve, 3 munkanap helyett egy hónapig tárolja a kamerák által rögzített felvételeket.
- pénztári forgalom ellenőrzésére szolgáló – és a munkavállalókat megfigyelő – 3. számú kamerája indokolatlanul korlátozza a munkavállalók személyes adatok védelméhez fűződő jogát, mivel alkalmas a munkavállalók egész napos megfigyelésével a viselkedésük befolyásolására, sértve ezzel az emberi méltósághoz való jogukat is. A pénztári forgalom ellenőrzéséhez továbbá nem elengedhetetlenül szükséges a munkavállalók egész napos megfigyelését lehetővé tevő kamera alkalmazása. A Hatóság álláspontja szerint ez a cél kamerás megfigyelés, illetve személyes adatok kezelése nélkül, más módszerrel is megvalósítható. A Hatóság álláspontja szerint ez a megfigyelés tehát amellet, hogy szükségtelen, nem felel meg a célhoz kötött adatkezelés elvének sem, hiszen az Szvtv. rendelkezéseit figyelembe véve nem merül fel a helyiségben emberi élet, testi épség, személyi szabadság tényleges veszélyeztetése, veszélyes anyagok őrzése, üzleti, fizetési, bank- és értékpapírtitok veszélyeztetése, illetve olyan jellegű vagyonvédelmi ok, mely a munkavállalók egész napos tevékenységének megfigyelésével jár együtt.
- úgy üzemelteti a további kameráit, hogy azok látószöge túlmutat a cég rendelkezésére álló munkaterületen. A Hatóság álláspontja szerint ezzel sérül a célhoz kötött adatkezelés elve, hiszen olyan személyek is a kamerák látószögébe kerülnek, akik nem kívánják a cég szolgáltatását igénybe venni, így az ő vonatkozásukban nem merülnek fel a cég által hivatkozott adatkezelési célok.
- nem tett eleget az Infotv. 20. § (2) bekezdés és az Szvtv. 28. § (2) bekezdés c) és d) pontja szerinti előzetes tájékoztatási kötelezettségének sem a munkavállalók, sem a harmadik személyek (ügyfelek) irányában.
- nem jelentette be az elektronikus megfigyelőrendszerrel összefüggő adatkezelését a

Hatóság adatvédelmi nyilvántartásába.

Mindezek alapján a Hatóság álláspontja szerint a Car-Path Kft. a jogszabályi előírásokkal ellentétesen üzemeltet kamerákat.

A Hatóság bízik benne, hogy a fenti jelentés alkalmas lesz az ügyben a személyes adatokkal összefüggő jogsérelem orvoslására és a jövőbeni hasonló jogsértések elkerülésére azzal, hogy felhívja a figyelmét arra, hogy e jelentésben foglalt követelményeknek a 2016. május 24. napjától hatályos, azonban 2018. május 25. napjától alkalmazandó, a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2016/679 (EU) rendelet (a továbbiakban: általános adatvédelmi rendelet)⁷ alkalmazásának kezdő napjától is meg kell felelnie a cégnek, tekintettel arra, hogy a rendelet (171) preambulumbekkezdése értelmében a rendelet alkalmazásának időpontja előtt megkezdett adatkezeléseket összhangba kell hozni a rendelettel.

Budapest, 2018. április „12”

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár

⁷ A rendelet az alábbi linkről érhető el:

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:32016R0679&from=EN>